

RÈN LUYỆN KỸ NĂNG GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ CHO HỌC SINH TRUNG CẤP KỸ THUẬT XÂY DỰNG TRƯỜNG CAO ĐẲNG LAI CHÂU QUA MODULE TRÁT, LÁNG

Trần Thanh Lâm

Khoa Công nghiệp - Xây dựng, Trường Cao đẳng Lai Châu

Tóm tắt: Kỹ năng giải quyết vấn đề là một trong những yếu tố quan trọng giúp học sinh trung cấp kỹ thuật xây dựng đáp ứng được yêu cầu công việc thực tế. Bài viết này tập trung nghiên cứu và phân tích việc rèn luyện kỹ năng giải quyết vấn đề cho học sinh thông qua module Trát, láng tại Trường Cao đẳng Lai Châu. Nội dung bài viết làm rõ vai trò của module trong việc phát triển kỹ năng này, đồng thời đề xuất các phương pháp giảng dạy và hoạt động thực hành hiệu quả. Kết quả nghiên cứu cho thấy, việc kết hợp lý thuyết với thực hành, cùng với các tình huống thực tế được lồng ghép trong quá trình học tập, đã góp phần đáng kể vào việc nâng cao khả năng giải quyết vấn đề của học sinh.

Từ khóa: Kỹ năng giải quyết vấn đề, học sinh trung cấp kỹ thuật xây dựng, modul Trát, láng, giáo dục nghề nghiệp, Trường Cao đẳng Lai Châu.

DEVELOPING PROBLEM-SOLVING SKILLS FOR INTERMEDIATE CONSTRUCTION TECHNICAL STUDENTS AT LAI CHAU COLLEGE THROUGH THE PLASTERING AND RENDERING MODULE

Trần Thanh Lâm

Faculty of Industry and Construction, Lai Chau College

Abstract: Problem-solving skills are one of the crucial factors enabling intermediate construction technical students to meet the demands of real-world work. This paper focuses on studying and analyzing the development of problem-solving skills for students through the Plastering and Rendering module at Lai Chau College. The paper clarifies the module's role in enhancing these skills and proposes effective teaching methods and practical activities. The research results indicate that combining theory with practice, along with integrating real-world scenarios into the learning process, has significantly contributed to improving students' problem-solving abilities.

Keywords: Problem-solving skills, intermediate construction technical students, Plastering and Rendering module, vocational education, Lai Chau College.

Nhận bài: 13/12/2024

Phản biện: 02/01/2025

Duyệt đăng: 07/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh hội nhập và phát triển kinh tế hiện nay, ngành xây dựng đóng vai trò then chốt trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao về chất lượng nguồn nhân lực, các cơ sở đào tạo nghề, đặc biệt là các trường cao đẳng kỹ thuật, không chỉ chú trọng trang bị kiến thức chuyên môn mà còn tập trung phát triển kỹ năng mềm cho học sinh. Trong đó, kỹ năng giải quyết vấn đề là một trong những kỹ năng quan trọng giúp người học có thể thích ứng nhanh chóng với môi trường làm việc thực tế, xử lý hiệu quả các tình huống phát sinh và nâng cao chất lượng công việc. Modul Trát, láng trong chương trình đào tạo trung cấp kỹ thuật xây dựng tại Trường Cao đẳng Lai Châu là một trong những nội dung học tập quan trọng, không chỉ cung cấp kiến thức và kỹ năng nghề nghiệp cơ bản mà còn tạo môi trường thực hành thực tế giúp học sinh rèn luyện kỹ năng giải quyết vấn đề. Thông qua các tình huống thực tế trong quá trình học và thực hành, học sinh có cơ hội phát hiện, phân tích và đưa ra giải pháp cho các vấn đề kỹ thuật cụ thể.

Bài viết này tập trung phân tích vai trò của modul Trát, láng trong việc rèn luyện kỹ năng giải quyết vấn đề cho học sinh trung cấp kỹ thuật xây dựng. Đồng thời, đề xuất một số phương pháp giảng dạy và hoạt động thực hành hiệu quả nhằm nâng cao kỹ năng này, góp phần xây dựng đội ngũ lao động lành nghề, đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động trong thời kỳ mới.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm về kỹ năng giải quyết vấn đề

Kỹ năng giải quyết vấn đề (Problem-Solving Skills) là khả năng nhận diện, phân tích và đưa ra giải pháp hiệu quả cho một tình huống hoặc vấn đề cụ thể trong công việc hay cuộc sống. Đây là một trong những kỹ năng mềm quan trọng, giúp cá nhân thích ứng và xử lý các thách thức một cách linh hoạt và sáng tạo. Trong lĩnh vực xây dựng, kỹ năng giải quyết vấn đề không chỉ đơn thuần là tìm ra giải pháp cho những khó khăn kỹ thuật, mà còn bao gồm khả năng ra quyết định đúng đắn, quản lý thời gian hiệu quả, và phối hợp với đồng nghiệp để đạt được mục tiêu công việc.

Theo nhiều nhà nghiên cứu, kỹ năng giải quyết vấn đề thường bao gồm các bước cơ bản sau: Xác định vấn đề (Nhận diện rõ ràng bản chất và phạm vi của vấn đề). Phân tích vấn đề (Tìm hiểu nguyên nhân và các yếu tố liên quan đến vấn đề). Đề xuất giải pháp (Đưa ra các phương án khả thi để giải quyết vấn đề). Lựa chọn giải pháp (Đánh giá và lựa chọn phương án tối ưu nhất). Thực hiện giải pháp (Triển khai kế hoạch hành động). Đánh giá kết quả (Kiểm tra và điều chỉnh nếu cần thiết).

Trong modun Trát, láng, kỹ năng giải quyết vấn đề không chỉ giúp học sinh xử lý các tình huống kỹ thuật cụ thể như lỗi kỹ thuật trong quá trình trát hay láng bề mặt, mà còn rèn luyện tư duy logic, khả năng phán đoán và tinh thần trách nhiệm. Việc phát triển kỹ năng này giúp học sinh tự tin hơn khi làm việc trong môi trường thực tế và nâng cao hiệu suất công việc.

2.2. Hình thành và phát triển khả năng giải quyết vấn đề cho học sinh

Khả năng giải quyết vấn đề không phải là kỹ năng bẩm sinh mà được hình thành và phát triển thông qua quá trình học tập, rèn luyện và trải nghiệm thực tế. Đặc biệt, trong giáo dục nghề nghiệp, việc xây dựng kỹ năng này đóng vai trò quan trọng trong việc giúp học sinh thích ứng với môi trường làm việc thực tế và nâng cao năng suất lao động.

Môi trường học tập thực tiễn: Việc tạo ra các tình huống giả lập hoặc thực tế trong quá trình học tập giúp học sinh có cơ hội trực tiếp đối mặt với các vấn đề cụ thể. Trong modun Trát, láng, học sinh được giao các nhiệm vụ thực tế như xử lý bề mặt không bằng phẳng, khắc phục vết nứt hoặc điều chỉnh tỉ lệ vật liệu. Thông qua đó, khả năng phân tích tình huống và đưa ra giải pháp hiệu quả được hình thành.

Phương pháp giảng dạy linh hoạt: Phương pháp dạy học tình huống (Giáo viên đưa ra các tình huống cụ thể để học sinh thảo luận và tìm giải pháp). Học qua dự án (Học sinh thực hiện các dự án nhỏ liên quan đến trát, láng với mục tiêu và yêu cầu cụ thể). Phản hồi và đánh giá (GV cung cấp phản hồi chi tiết sau mỗi hoạt động, giúp học sinh nhận ra điểm mạnh và hạn chế của mình).

Khuyến khích tư duy sáng tạo và chủ động: HS cần được khuyến khích đặt câu hỏi, đưa ra ý kiến và thử nghiệm các phương án khác nhau trong quá trình giải quyết vấn đề. Giáo viên đóng vai trò là người hướng dẫn, tạo điều kiện để học sinh tự tin thể hiện và phát triển tư duy độc lập.

Rèn luyện qua thực hành thường xuyên: Thực hành là yếu tố cốt lõi trong việc phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề. Thông qua các buổi thực hành

thường xuyên, học sinh được tiếp xúc với nhiều tình huống đa dạng, từ đó tích lũy kinh nghiệm và phản xạ nhanh nhạy khi gặp vấn đề.

Đánh giá và cải tiến liên tục: Quá trình hình thành kỹ năng giải quyết vấn đề cần được đánh giá định kỳ. Các tiêu chí đánh giá có thể bao gồm khả năng xác định vấn đề, tính sáng tạo trong giải pháp, hiệu quả thực hiện và khả năng hợp tác nhóm.

Việc hình thành và phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề không chỉ giúp HS hoàn thành tốt các nhiệm vụ trong module Trát, láng, mà còn chuẩn bị hành trang vững chắc để họ trở thành những người thợ lành nghề, tự tin đối mặt với các thách thức trong công việc và cuộc sống.

2.3. Một số giải pháp phát triển năng lực giải quyết vấn đề giải quyết vấn đề cho người học

Việc đổi mới phương pháp giảng dạy đóng vai trò then chốt trong việc phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề cho học sinh. Giáo viên cần áp dụng các phương pháp giảng dạy hiện đại như dạy học theo tình huống, học qua dự án, và học qua trải nghiệm. Ví dụ, trong modun Trát, láng, giáo viên có thể đưa ra tình huống giả lập: “Mặt tường sau khi trát xuất hiện vết nứt và không đạt độ phẳng yêu cầu.” Học sinh sẽ thảo luận, phân tích nguyên nhân, và đưa ra giải pháp như điều chỉnh tỷ lệ vữa hoặc kỹ thuật trát phù hợp. Bên cạnh đó, nhà trường cần đầu tư trang thiết bị thực hành đầy đủ và hiện đại, bao gồm các dụng cụ đo đạc, bàn trát, bay, thước nivo,... Đồng thời, các buổi học thực tế tại công trường xây dựng sẽ giúp học sinh đối mặt với các vấn đề thực tế như xử lý bề mặt không bằng phẳng hay khắc phục các lỗi kỹ thuật khi trát tường.

Ngoài ra, việc tổ chức các buổi hội thảo chuyên đề với sự tham gia của các chuyên gia xây dựng sẽ mang lại nhiều góc nhìn thực tế. Chẳng hạn, một buổi hội thảo về “Giải pháp xử lý bề mặt trát sau khi bị nứt” có thể giúp HS học hỏi từ kinh nghiệm thực tế của các kỹ sư giàu kinh nghiệm. Song song đó, nhà trường cần xây dựng một hệ thống đánh giá kỹ năng giải quyết vấn đề thông qua các tiêu chí cụ thể như khả năng phân tích tình huống, đề xuất giải pháp, ra quyết định và đánh giá hiệu quả.

Cuối cùng, việc tăng cường hợp tác giữa nhà trường và doanh nghiệp xây dựng là giải pháp lâu dài và bền vững. HS có thể được đưa đến thực tập tại các công trường thực tế, nơi họ được giao nhiệm vụ cụ thể như “trát bề mặt tường cho khu vực nhà kho đạt chuẩn kỹ thuật.” Thông qua những trải nghiệm thực tế này, HS không chỉ nâng cao kỹ năng giải quyết vấn đề mà còn phát triển tư duy linh hoạt, chủ động, và khả năng làm việc nhóm hiệu quả. Việc kết hợp đồng bộ giữa GV,

nhà trường và doanh nghiệp sẽ tạo ra môi trường học tập lý tưởng, góp phần xây dựng đội ngũ lao động kỹ thuật lành nghề, sẵn sàng đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động.

Học sinh đóng vai trò trung tâm trong quá trình phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề, do đó, việc phát huy tính chủ động và sáng tạo là vô cùng quan trọng. Trong bài 3, khi gặp tình huống lớp vỡ trật không bám dính chắc chắn vào bề mặt tường, học sinh cần chủ động đặt câu hỏi: "Nguyên nhân là do vật liệu không đúng tỉ lệ hay bề mặt chưa được xử lý đúng kỹ thuật?" và mạnh dạn đề xuất giải pháp như làm sạch bề mặt trước khi trát hoặc điều chỉnh tỷ lệ vữa. Sự sáng tạo trong cách xử lý vấn đề sẽ giúp học sinh tự tin và linh hoạt hơn trong quá trình học tập và làm việc thực tế. Tư duy phản biện cũng là kỹ năng cần được rèn luyện thường xuyên. Khi phát hiện lớp vữa trát có vết nứt nhỏ, học sinh không chỉ dừng lại ở việc tìm ra lỗi mà cần phân tích sâu hơn về nguyên nhân, ví dụ như do độ ẩm bề mặt chưa đạt yêu cầu hay kỹ thuật trát chưa đúng. Sau đó, học sinh sẽ so sánh các giải pháp như sử dụng vữa chống nứt hoặc cải tiến kỹ thuật trát để lựa chọn phương án hiệu quả nhất.

Bên cạnh đó, việc tham gia tích cực vào các dự án và hoạt động nhóm sẽ giúp học sinh phát triển kỹ năng làm việc nhóm và khả năng phối hợp với bạn bè. Ví dụ, trong một buổi thực hành trát tường phẳng, nhóm học sinh có thể được phân chia nhiệm vụ cụ thể như người chuẩn bị vật liệu, người trát lớp lót, người trát lớp nền và người xoa nhẵn bề mặt. Sự phối hợp ăn ý giữa các thành viên trong nhóm sẽ giúp công việc hoàn thành nhanh chóng và đạt chất lượng tốt.

Ngoài ra, học sinh cần thường xuyên thực hành và áp dụng kiến thức vào thực tế. Việc tận dụng tối đa thời gian trong các buổi thực hành của modul Trát láng sẽ giúp học sinh rèn luyện kỹ năng xử lý các vấn đề kỹ thuật như bề mặt không phẳng hay lớp vữa quá dày. Những sai sót trong quá trình thực hành cũng cần được xem như một cơ hội để học hỏi. Ví dụ, nếu lớp vữa bị bong tróc sau khi khô, học sinh cần tìm hiểu nguyên nhân từ vật liệu

hay kỹ thuật thi công, rút ra bài học và cải thiện trong lần thực hành tiếp theo.

Cuối cùng, phát triển kỹ năng mềm như kỹ năng giao tiếp, làm việc nhóm và quản lý thời gian là yếu tố không thể thiếu. Khi thực hành trát tường phẳng, HS cần giao tiếp hiệu quả với giáo viên và bạn bè, quản lý tốt thời gian thực hiện từng bước như làm mốc trát, lên lớp vữa nền, và xoa nhẵn bề mặt để đảm bảo hoàn thành đúng tiến độ. Sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa tính chủ động, tư duy phản biện, làm việc nhóm, thực hành thường xuyên và kỹ năng mềm sẽ giúp HS phát triển toàn diện năng lực giải quyết vấn đề trong module Trát, láng. Đây không chỉ là kỹ năng cần thiết trong học tập mà còn là hành trang vững chắc để các em tự tin bước vào môi trường làm việc thực tế.

III. KẾT LUẬN

Việc rèn luyện và phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề cho HS trong module Trát, láng đóng vai trò quan trọng trong quá trình đào tạo tại Trường Cao đẳng Lai Châu. Thông qua việc kết hợp giữa lý thuyết và thực hành, học sinh không chỉ nắm vững các yêu cầu kỹ thuật mà còn được trang bị khả năng phân tích, đánh giá và xử lý các tình huống phát sinh trong quá trình làm việc. Đối với GV và nhà trường, việc đổi mới phương pháp giảng dạy, tạo môi trường học tập thực tế, tổ chức các buổi hội thảo chuyên đề và tăng cường hợp tác với doanh nghiệp là những giải pháp hiệu quả để nâng cao chất lượng đào tạo. Về phía HS, tinh thần chủ động, tư duy phản biện, khả năng làm việc nhóm, thường xuyên thực hành và phát triển kỹ năng mềm là những yếu tố then chốt giúp các em phát triển toàn diện năng lực giải quyết vấn đề. Sự phối hợp chặt chẽ giữa giáo viên, nhà trường và học sinh trong quá trình giảng dạy và học tập modul Trát, láng không chỉ nâng cao chất lượng đào tạo nghề mà còn góp phần xây dựng đội ngũ lao động kỹ thuật có tay nghề cao, đáp ứng yêu cầu ngày càng khắt khe của thị trường lao động. Đây cũng là nền tảng quan trọng để học sinh tự tin bước vào môi trường làm việc thực tế, sẵn sàng đối mặt và giải quyết mọi thách thức trong nghề nghiệp và cuộc sống.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Xây Dựng. (2020). *Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về công tác trát, láng trong xây dựng*. Nhà xuất bản Xây Dựng.
- Nguyễn Văn An. (2019). *Phương pháp giảng dạy kỹ thuật xây dựng: Lý thuyết và thực hành*. Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.
- Trần Minh Bình. (2021). *Phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề cho học sinh trong đào tạo nghề kỹ thuật*. Nhà xuất bản Lao Động.
- Lê Thị Chi. (2022). *Ứng dụng phương pháp dạy học tình huống trong đào tạo nghề xây dựng*. Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [5]. Nguyễn Hoàng Dũng. (2023). *Kỹ thuật trát, láng và các biện pháp nâng cao chất lượng bề mặt trát*. Nhà xuất bản Khoa học và Kỹ thuật.